

XUNTA
DE GALICIA

COLEXIO EDUCACIÓN
INFANTIL E PRIMARIA
FRANCISCO VALES VILLAMARÍN

1

TESOUROS DAS MARIÑAS

Proxecto Documental Integrado • Curso 2026–2027

CEIP Francisco Vales Villamarín • PDI 26-27: Tesouros das Mariñas

BIBLIOTECAS
ESCOLARES
DE GALICIA

PLAMBE

CONCURSO
DE TRABALLO
POR PROXECTOS

BIBLIOTECA
CREATIVA

RADIO
NA BIBLIO

1. Presentación do PDI.....	3
1.1. Por que As Mariñas?	3
1.2. Que pode ser un tesouro?.....	3
2. O Centro de Investigación dos Tesouros das Mariñas (CITM)	4
3. Trece portas para comezar a investigar.....	5
4. Como participa cada nivel	7
4.1. Un PDI, moitas maneiras de levalo á aula	7
5. Un tesouro, moitas pistas.....	8
6. A ALFIN como prioridade do curso	9
7. O método PISTA	10
8. O papel da Biblioteca Escolar.....	11
8.1. O profesorado e os niveis deciden	11
8.2. A Biblioteca axuda a	11
9. A Caixa de Ferramentas do CITM	12
10. Como comezamos.....	13
10.1. Táboa de rexistro	13
11. O CITM chega ás aulas	14
12. Un curso para descubrir As Mariñas	15
12.1. Os tres expedientes.....	15
13. Integración curricular, inclusión e participación	16
14. Seguimento e avaliación do PDI.....	17
14.1. Que observaremos?	17
14.2. Evidencias posibles	17
15. Coordinación e comunicación	18
16. Peche.....	19
ANEXOS DE CONSULTA RÁPIDA	20
Anexo I · Os 17 concellos.....	20
Anexo II · PISTA dunha ollada	20
Anexo III · Recursos da Caixa de Ferramentas.....	20
Anexo IV · Modelo de rexistro inicial	21

1. Presentación do PDI

Tesouros das Mariñas é o Proxecto Documental Integrado (PDI) que parte do CEIP Francisco Vales Villamarín para o curso 2026–2027 no que invita a colaborar aos centros que ten adscritos. O proxecto propón converter a contorna próxima nun gran territorio de investigación e facer da Biblioteca Escolar un centro de recursos, documentación e acompañamento para aprender a investigar.

A proposta non se concibe como unha actividade paralela á programación nin como unha secuencia pechada de tarefas. Cada nivel poderá integrala na vida da aula coa intensidade e a forma que mellor encaixen coa súa realidade: desde unha investigación concreta ata un proxecto interdisciplinar, un fío condutor do traballo habitual ou unha investigación que vaia medrando ao longo do curso.

1.1. Por que As Mariñas?

O PDI parte dunha contorna próxima, rica e diversa, capaz de xerar preguntas desde todas as áreas e etapas. Ríos, bosques, rías, paisaxes, patrimonio, oficios, alimentos, festas, persoas, palabras, ciencia, tecnoloxía e retos de futuro convértense en posibles puntos de partida para investigar.

Cando neste proxecto falamos das Mariñas non falamos só de Betanzos. O marco territorial de referencia é a Reserva da Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo, integrada actualmente por 17 concellos:

Abegondo, Aranga, Arteixo, Bergondo, Betanzos, Cambre, Carral, Coirós, Curtis, Culleredo, Irixoa, Miño, Oleiros, Oza-Cesuras, Paderne, Sada e Sobrado.

Betanzos pode ser un punto de partida natural pola proximidade do centro, pero non constitúe o límite da investigación. O territorio ofrece múltiples escalas: un recuncho, unha parroquia, un concello, un río que atravesa varios municipios ou a propia Reserva da Biosfera.

1.2. Que pode ser un tesouro?

No CITM empregamos a palabra tesouro nun sentido amplo. Un tesouro pode ser un lugar, un ser vivo, unha paisaxe, unha persoa, unha historia, un edificio, unha tradición, un oficio, un saber, un alimento, unha palabra, unha idea, un problema por resolver ou calquera outro elemento da contorna que nos faga preguntas.

TODO PODE CONVERTERSE NUN TESOURO...

...se nos fai preguntas.

2. O Centro de Investigación dos Tesouros das Mariñas (CITM)

O CITM é o marco narrativo común que dá unidade ao PDI. Durante o curso, o centro convértese simbolicamente nun Centro de Investigación dedicado a descubrir os Tesouros das Mariñas.

Leo, Mariña e Mero forman parte do equipo investigador do CITM. Non están vinculados de maneira exclusiva a ningún departamento: os tres poden acompañar calquera investigación. O alumnado incorporárase á narrativa como equipos colaboradores do CITM, capaces de observar, preguntar, investigar, contrastar, descubrir e comunicar.

A narrativa está ao servizo da aprendizaxe. Non determina o currículo nin obriga a seguir un itinerario prefixado. O profesorado decide que investigar, como integralo na aula, ata onde chegar e con que áreas relacionalo.

UNHA NARRATIVA COMÚN, CAMIÑOS DIFERENTES

O CITM conecta o proxecto de centro, pero cada nivel e cada aula poden construír percorridos distintos.

3. Trece portas para comezar a investigar

O CITM organízase en trece departamentos. Non son categorías pechadas nin ámbitos que haxa que completar: son portas de entrada, perspectivas desde as que formular preguntas sobre un mesmo territorio ou tesouro.

DEPARTAMENTO	PREGUNTAS QUE PODE ABRIR
1. Tesouros da Natureza	Seres vivos, ecosistemas, biodiversidade, solo, relacións entre organismos e medio.
2. Tesouros da Auga	Ríos, fontes, rías, mar, humidade, ciclo da auga, usos e calidade.
3. Tesouros da Historia	Pasado, cambios, acontecementos, fontes históricas e comparación entre antes e agora.
4. Tesouros do Patrimonio	Legado recibido, valor, conservación, protección e transmisión.
5. Tesouros dos Oficios e Saberes	Traballos, técnicas, ferramentas, procesos, artesanía e coñecementos transmitidos.
6. Tesouros das Tradicións	Festas, costumes, celebracións e prácticas colectivas.
7. Tesouros do Sabor	Alimentos, cultivos, produtos, elaboracións e cultura alimentaria.
8. Tesouros da Arte	Creación, deseño, arquitectura, imaxe, música e outras formas de expresión.
9. Tesouros da Ciencia e da Tecnoloxía	Fenómenos, experimentos, materiais, máquinas, datos, medicións e solucións.
10. Tesouros das Persoas	Vidas, experiencias, comunidades, relacións, memoria e contribucións.
11. Tesouros das Palabras	Lingua, literatura, lendas, nomes, toponimia e tradición oral e escrita.
12. Tesouros dos Lugares	Territorio, paisaxe, mapas, poboación, comunicacións, servizos e transformacións.
13. Tesouros do Futuro	Sustentabilidade, problemas, decisións, melloras, innovación e posibilidades de futuro.

E SE O NOSO TESOURO NON ESTÁ AQUÍ?

Abrimos un novo departamento do CITM. O proxecto está pensado para medrar coas investigacións do alumnado.

Un mesmo tesouro pode levarnos a diferentes departamentos a medida que avanzamos na investigación.

4. Como participa cada nivel

A unidade principal de coordinación será o nivel. A decisión non comeza escollendo un departamento, senón formulando unha pregunta máis aberta: que queremos investigar sobre As Mariñas?

Unha vez identificado o punto de partida, o nivel decidirá con que departamento ou departamentos do CITM se relaciona. Pode comezar nun só, abrir outros durante a investigación ou permanecer nun mesmo departamento durante meses se as preguntas o xustifican.

7

ORDE DE DECISIÓN

1. QUE QUEREMOS INVESTIGAR? → 2. EN QUE DEPARTAMENTO OU DEPARTAMENTOS ENCAIXA?

4.1. Un PDI, moitas maneiras de levalo á aula

UNHA INVESTIGACIÓN CONCRETA Partimos dun tesouro ou dunha pregunta e investigámolo durante unhas sesións ou un período determinado.	UN PROXECTO INTERDISCIPLINAR Relacionamos diferentes aprendizaxes e áreas arredor da investigación.
UN FÍO CONDUTOR DA AULA O PDI articula unha parte importante do traballo habitual e conecta contidos ao longo do curso.	UN PROXECTO QUE VAI MEDRANDO Comezamos cunha investigación concreta e deixamos que novas preguntas vaian abrindo posibilidades.

Non hai unha única maneira de participar no PDI. Cada nivel e cada aula pode integralo na súa programación da maneira que mellor encaixe coa súa realidade.

5. Un tesouro, moitas pistas

Os departamentos non determinan unha ruta. O percorrido nace das preguntas. Unha investigación pode comezar nun río pola súa biodiversidade, levarnos a medir a auga, facer aparecer unha pregunta histórica, descubrir un oficio tradicional e rematar formulando propostas de conservación. Tamén pode permanecer durante semanas estudando unha única especie. Ambas opcións son igualmente válidas.

8

O PERCORRIDO CONSTRÚESE AO INVESTIGAR

TESOURO → PREGUNTA → INVESTIGACIÓN → DESCUBRIMENTO → NOVA
PREGUNTA → NOVA PISTA...

O importante non é cantos departamentos visitamos, senón que as preguntas teñan sentido. O alumnado pode contribuír a marcar o ritmo e a dirección da investigación, especialmente cando os seus descubrimentos xeran novas preguntas.

6. A ALFIN como prioridade do curso

Durante o curso 2026–2027 o PDI pon o foco especialmente na alfabetización informacional (ALFIN). A finalidade non é só aprender sobre As Mariñas, senón aprender a investigar utilizando información de maneira progresivamente máis autónoma, crítica, ética e significativa.

Queremos superar dinámicas nas que investigar se reduce a realizar unha busca rápida, copiar información e pegala nun produto. O alumnado necesita aprender a facerse boas preguntas, localizar fontes diversas, comprender o que atopa, valorar a súa fiabilidade, seleccionar o relevante, contrastar, organizar, transformar a información e comunicar coñecemento propio.

PREGUNTAR → BUSCAR → SELECCIONAR E CONTRASTAR → COMPRENDER E TRANSFORMAR → CREAR → COMUNICAR

NON SE TRATA SÓ DE APRENDER SOBRE AS MARIÑAS

Trátase tamén de aprender a investigar.

7. O método PISTA

Para ofrecer ao centro unha linguaxe común de investigación, empregaremos o método PISTA. Non é unha secuencia ríxida nin un procedemento que haxa que completar de maneira lineal; é unha estrutura compartida que pode adaptarse á idade, ao tipo de investigación e ao contexto da aula.

10

P • PREGUNTAMOS E PLANIFICAMOS

Que queremos descubrir? Que sabemos? Que necesitamos saber? Como podemos investigalo?

I • INVESTIGAMOS

Buscamos información en fontes diversas: libros, recursos dixitais, mapas, fotografías, documentos, persoas, entrevistas, observación directa, experimentos, saídas, medicións...

S • SELECCIONAMOS

Decidimos que información nos serve, distinguimos o relevante, contrastamos e preguntámonos se podemos confiar nas fontes.

T • TRANSFORMAMOS

Organizamos, relacionamos e interpretamos a información para convertela en descubrimentos propios. Investigamos para comprender, non para copiar.

A • AMOSAMOS

Comunicamos o que aprendemos empregando o formato que mellor se adapte ao propósito e aos destinatarios.

REVISAMOS / AVALIAMOS DURANTE TODO O PROCESO

Volvemos atrás cando o precisamos, reformulamos preguntas, revisamos fontes, comprobamos conclusións e valoramos como estamos aprendendo. Cambiar de hipótese ou de camiño tamén é investigar.

Temos algo que investigar? Pois sigamos a PISTA.

8. O papel da Biblioteca Escolar

A Biblioteca Escolar acompaña as investigacións, pero non decide o camiño. A súa función é facilitar recursos, fontes, ferramentas e apoio para que cada nivel poida desenvolver o seu propio proxecto.

8.1. O profesorado e os niveis deciden

- Que queren investigar.
- Como integralo na programación e na vida da aula.
- Ata onde queren chegar.
- Con que áreas e aprendizaxes o relacionan.
- Que produtos, formatos ou formas de comunicación teñen sentido para a súa investigación.

8.2. A Biblioteca axuda a

- Aportar e localizar libros, materiais e recursos.
- Buscar e propoñer fontes fiables e diversas.
- Seleccionar recursos adaptados ás idades e necesidades.
- Crear materiais e ferramentas de apoio reutilizables.
- Acompañar o desenvolvemento da competencia ALFIN e do método PISTA.
- Propoñer recursos cando aparecen novas necesidades durante unha investigación.
- Coordinar os fitos comúns do PDI e facilitar a difusión dos descubrimentos.

Vós decidides que investigar. A Biblioteca axúdavos a atopar os camiños para descubri-lo.

9. A Caixa de Ferramentas do CITM

A Caixa de Ferramentas é o espazo común de recursos para inspirar, orientar e facilitar as investigacións. Non constitúe un itinerario nin un conxunto de materiais obrigatorios.

OPCIONAL · ABERTA · AMPLIABLE

12

Que podemos investigar en cada departamento? Banco amplo de preguntas para abrir posibilidades desde cada unha das 13 portas do CITM.	Un tesouro, moitas pistas Exemplos de tesouros reais das Mariñas e das múltiples preguntas e departamentos que poden abrir.	Que podemos facer cos nosos descubrimentos? Banco de ideas de produtos e formas de comunicar o aprendido, pensado para ampliar as posibilidades do profesorado.

A Caixa irá medrando durante o curso. Incorporaranse nela os materiais, fontes, modelos, ferramentas ou recursos que vaíamos elaborando e que poidan resultar útiles para facer mellor as investigacións ou para desenvolver o PDI.

UN LUGAR AO QUE ACUDIR CANDO NECESITEMOS...

...unha pista, unha ferramenta, unha fonte ou unha idea.

10. Como comezamos

O primeiro paso é moi sinxelo. Non se pide ao profesorado que deseñe agora todo o proxecto nin que saiba de antemán que actividades, produtos ou percorrido realizará durante o curso. Só necesitamos identificar un punto de partida.

13

1. FALAMOS NO NIVEL

Que nos gustaría investigar sobre As Mariñas?

2. ESCOLLEMOS UN PUNTO DE PARTIDA

Un tesouro, unha pregunta, un lugar, un tema, unha curiosidade...

3. IDENTIFICAMOS O DEPARTAMENTO OU DEPARTAMENTOS

Que portas do CITM pode abrir?

4. ANOTÁMOLO NA TÁBOA COMPARTIDA

A persoa enlace da Biblioteca de cada nivel encárgase de rexistralo.

PRAZO INICIAL · 18 DE SETEMBRO

Non hai que ter o proxecto deseñado. Só precisamos un punto de partida.

A táboa compartida será un documento vivo. As investigacións poden evolucionar, abrir novos departamentos, incorporar outros tesouros ou cambiar de enfoque. O rexistro inicial serve para que Biblioteca poida coñecer os intereses dos niveis e preparar os seguintes pasos.

10.1. Táboa de rexistro

NIVEL	QUE QUEREMOS INVESTIGAR?	DEPARTAMENTO/S CITM
EXEMPLO	O río Mandeo • A súa biodiversidade • A calidade da auga • Os usos do río ao longo do tempo • Como podemos contribuír á súa conservación	Natureza Auga Historia Futuro

11. O CITM chega ás aulas

Unha vez coñecidos os puntos de partida de cada nivel, a Biblioteca preparará a entrada narrativa do CITM nas aulas. Todo o centro compartirá unha mesma historia, pero a comunicación inicial poderá incorporar unha pista ou un elemento relacionado coa investigación escollida por cada nivel.

- Chega unha comunicación do CITM.
- O alumnado coñece a Leo, Mariña e Mero como investigadores do Centro.
- Descubre que As Mariñas están cheas de tesouros e preguntas por resolver.
- Recibe unha pista vinculada, na medida do posible, ao seu punto de partida.
- Acepta colaborar co CITM e a aula pasa a funcionar narrativamente como equipo de investigación.
- Coñece e emprega progresivamente o método PISTA.
- Aparecen tres grandes expedientes pechados que se irán descubrindo ao longo do curso.

UNHA MESMA HISTORIA + UNHA ENTRADA ADAPTADA

A narrativa común conecta o centro; as pistas permiten que a aventura dialogue coas investigacións reais de cada nivel.

Os expedientes non se abren necesariamente o mesmo día da presentación do CITM. O primeiro poderá activarse uns días máis tarde mediante unha nova comunicación, mantendo a narrativa e evitando sobrecargar a actividade inicial.

12. Un curso para descubrir As Mariñas

A investigación é o fío continuo do curso. Os tres expedientes funcionan como fitos comúns que nacen do traballo que xa se está desenvolvendo nas aulas; non son tres proxectos engadidos á investigación.

SETEMBRO O CITM chega ás aulas Comezan as investigacións.	1.º TRIMESTRE · EXPEDIENTE 01 TESOURARIO 2027 Un ano descubrindo os Tesouros das Mariñas.	2.º TRIMESTRE · EXPEDIENTE 02 COPLARIÑAS Os Tesouros das Mariñas toman a palabra.	3.º TRIMESTRE · EXPEDIENTE 03 CITM: EXPEDIENTES ABERTOS Revisamos, seleccionamos e preparamos o que queremos compartir.	XUÑO · GRAN PECHE MUSEO DOS TESOUROS DAS MARIÑAS O propio centro educativo convértese no espazo no que compartimos os descubrimentos.
DURANTE TODO O CURSO INVESTIGAMOS → SEGUIMOS A PISTA → DESCUBRIMOS				

15

12.1. Os tres expedientes

Os expedientes son momentos compartidos de centro que permiten recoller, transformar, dar voz e preparar para comunicar parte do que se vai descubrindo. As instrucións concretas de cada expediente presentaranse cando corresponda ao longo do curso, para non anticipar nin sobrecargar a organización inicial.

O terceiro expediente e a exposición final non son o mesmo. En CITM: Expedientes Abertos o alumnado revisa o traballo realizado, selecciona descubrimentos, completa o que sexa necesario e decide como quere compartilo. O Museo dos Tesouros das Mariñas é o acontecemento final no que o propio centro educativo abre as súas portas para mostrar eses descubrimentos.

A exposición final non obriga a crear un produto novo. Poderán mostrarse produtos xa realizados, seleccións de evidencias, documentación do proceso, producións melloradas ou novas formas de comunicar os descubrimentos cando teña sentido.

13. Integración curricular, inclusión e participación

O PDI está deseñado para integrarse no currículo e non para competir con el. As investigacións poden conectar aprendizaxes de diferentes áreas e competencias, e cada nivel decidirá que relacións son pertinentes segundo a súa programación.

A competencia matemática e a competencia dixital funcionan de maneira transversal: medir, estimar, representar datos, localizar lugares, interpretar escalas, organizar información, crear contidos dixitais ou comunicar resultados poden formar parte de investigacións pertencentes a calquera departamento.

A estrutura aberta do PDI facilita tamén a aplicación de principios de Deseño Universal para a Aprendizaxe. As preguntas, fontes, tarefas, soportes, agrupamentos e produtos poden adaptarse para ofrecer diferentes formas de acceso á información, participación e expresión.

MESMO TERRITORIO, CAMIÑOS DIFERENTES

Non todos os grupos teñen que facer o mesmo, chegar ao mesmo punto nin comunicar o aprendido do mesmo xeito.

14. Seguimento e avaliación do PDI

A avaliación do PDI terá unha dobre mirada: por unha banda, o progreso das aprendizaxes e competencias que cada docente integre na súa programación; por outra, o seguimento do propio proxecto de centro e, especialmente, da evolución da competencia ALFIN.

17

14.1. Que observaremos?

- A participación dos niveis e a integración real do PDI na vida das aulas.
- A capacidade do alumnado para formular preguntas investigables e planificar como responder a elas.
- A variedade e pertinencia das fontes utilizadas.
- A progresiva capacidade para localizar, comprender, seleccionar, contrastar e valorar información.
- A transformación da información en explicacións, conclusións e creacións propias.
- A capacidade para comunicar descubrimentos a destinatarios reais.
- A revisión do proceso: cambios de hipótese, reformulación de preguntas, detección de erros e mellora.
- O uso e utilidade dos recursos da Biblioteca e da Caixa de Ferramentas.
- A coordinación entre aulas, niveis, Biblioteca e outros equipos do centro.
- A valoración final do profesorado e do alumnado sobre o desenvolvemento do proxecto.

14.2. Evidencias posibles

As evidencias poderán ser moi diversas: cadernos e diarios de investigación, preguntas iniciais e reformuladas, rexistros de fontes, entrevistas, fotografías, mapas, datos, experimentos, borradores, produtos intermedios e finais, exposicións orais, podcasts, vídeos, creacións artísticas, autoavaliacións, rúbricas, listas de control ou observación docente.

O obxectivo non é converter todas as investigacións nunha actividade cualificada nin uniformar a avaliación do centro, senón dispoñer de evidencias que permitan valorar como aprendemos a investigar e como funciona o propio PDI.

15. Coordinación e comunicación

A coordinación por nivel permitirá compartir decisións, repartir tarefas cando sexa necesario e manter unha visión común sen impedir que as distintas aulas sigan camiños diferentes.

A persoa enlace da Biblioteca de cada nivel será a referencia para o rexistro inicial das investigacións e para trasladar necesidades, propostas ou recursos. A Biblioteca irá comunicando os fitos comúns e incorporando á Caixa de Ferramentas os materiais que se vaian creando.

O PDI é, polo tanto, un proxecto vivo. As decisións iniciais orientan o comezo, pero poden revisarse a medida que aparecen novas preguntas, oportunidades, fontes, colaboracións ou descubrimentos.

16. Peché

Tesouros das Mariñas pretende que o alumnado mire a súa contorna con ollos de investigador: que aprenda a facerse preguntas, a buscar respostas en fontes diversas, a distinguir información útil e fiable, a relacionar o que descobre e a compartilo coa comunidade.

O valor do proxecto non estará en completar unha lista de actividades nin en visitar todos os departamentos, senón na calidade das preguntas, dos procesos de investigación e dos descubrimentos que cada grupo sexa capaz de construír.

19

Temos algo que investigar?
POIS SIGAMOS A PISTA.

ANEXOS DE CONSULTA RÁPIDA

Anexo I • Os 17 concellos

Abegondo • Aranga • Arteixo • Bergondo • Betanzos • Cambre • Carral • Coirós • Curtis • Culleredo • Irixoa • Miño • Oleiros • Oza-Cesuras • Paderne • Sada • Sobrado

20

Anexo II • PISTA dunha ollada

P	PREGUNTAMOS E PLANIFICAMOS • Que queremos descubrir? Como podemos facelo?
I	INVESTIGAMOS • Buscamos información en fontes diversas.
S	SELECCIONAMOS • Que información nos serve? Podemos confiar nela?
T	TRANSFORMAMOS • Organizamos, relacionamos e interpretamos o que descubrimos.
A	AMOSAMOS • Compartimos o que aprendemos.
	REVISAMOS / AVALIAMOS • Durante todo o proceso.

Anexo III • Recursos da Caixa de Ferramentas

Que podemos investigar en cada departamento?. Banco amplo de preguntas para abrir posibilidades desde cada unha das 13 portas do CITM.

Un tesouro, moitas pistas. Exemplos de tesouros reais das Mariñas e das múltiples preguntas e departamentos que poden abrir.

Que podemos facer cos nosos descubrimentos?. Banco de ideas de produtos e formas de comunicar o aprendido, pensado para ampliar as posibilidades do profesorado.

Anexo IV · Modelo de rexistro inicial

NIVEL	QUE QUEREMOS INVESTIGAR?	DEPARTAMENTO/S CITM
4.º EI		
5.º EI		
6.º EI		
1.º EP		
2.º EP		
3.º EP		
4.º EP		
5.º EP		
6.º EP		